

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

**А.Авлоний номидаги халқ таълими ходимларини қайта
тайёрлаш ва малакасини ошириш марказий институти**

Педагогика ва психология кафедраси

**ТАЪЛИМ СИФАТИНИ ОШИРИШДА,
ПЕДАГОГ КОМПЕТЕНТЛИЛИГИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛЛАРИ**

Ўқитувчи Элдор Шермонов

РЕЖА:

1. Таълим сифатини ошириш омиллари
2. “Компетенция” тушунчаси ва унинг турлари
3. Замонавий педагог сифатлари
4. Касбий компетенция модели
5. Ўқитувчи компетенцияси пирамидаси

ПЕДАГОГИК МАҲОРАТ

Дарс бериш
маҳорати.

Тарбиялаш
маҳорати

Ўқув-тарбия
жараёнида
гуманитар
омилни
таъминлайдига
н шахсий
сифатлари

Таълим
олувчиларнинг
билимларини
холисона
назорат қилиш
ва баҳолаш
маҳорати

ДАРС БЕРИШ МАҲОРАТИ ҚУЙИДАГИ ТАЛАБЛАР БИЛАН БЕЛГИЛАНАДИ:

Касбий лаёқат ва эрудиция;

Психологик-педагогик тайёргарлик;

Таълим олувчиларни мустақил фикрлаш ва янги билимлар олишга ўргатиш маҳорати;

Ўқув адабиётлари шакллари ва турларини билиш;

Янги педагогик ва ахборот технологияларини эгалланганлик, Интернетнинг глобал тармоғи билан ишлаш бўйича амалий кўникмалар;

Педагог кадрлар малакасини оширишнинг асосий шакллари билиш;

Илмий –педагогик ижодиёт методологиясини билиш;

Педагогика фани ва соҳасини ривожлантиришнинг асосий йўналишларини билиш;

Фанлараро алоқалардан фойдаланиш маҳорати;

Риторика ва нотиклик санъати асосларини билиш;

Болалар ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенция, “Таълим тўғрисида” ги қонун ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” даги вазифаларни ҳамда узлуксиз таълим тизимининг асосий атамалари ва тушунчаларини билиш.

ЎҚИТУВЧИДАГИ ЗАРУРИЙ ИЖТИМОИЙ КЎНИКМАЛАР

**ЎҚИТУВЧИДАГИ ЗАРУРИЙ ИЖТИМОИЙ
КЎНИКМАЛАР ҚУЙИДАГИЛАРДАН ИБОРАТ
БЎЛИШИ ЛОЗИМ:**

**Вазиятни баҳолаш ва
муаммоларни ечиш кўникмасига
эга бўлиш**

**Ўз-ўзини
намоён
қилиш**

**Ташкило
тчилик,
иждодий
ёндашув**

**Бошқарув
кўникмаси-
га эга
бўлиш**

**Ўз устида
тинимсиз
ишлаш**

**Бошқа
одамлар билан
ижтимоий
мулоқотда
бўлиш**

ТАЪЛИМ СИФАТИНИ ЎЗГАРТИРИШДА ЎҚИТУВЧИНИНГ РОЛИ

1. Ташкилотчи – ижтимоий педагог: ўқувчиларни мустақил ҳаётга тайёрлайди.

2. Синф етакчиси – синфда ижобий психологик муҳит яратади ва таъсир кўрсатади;

3. Методист – таълим жараёнида ўқувчиларнинг муаммони ечишда ёрдам беради ва қўллаб-қуватлайди.

4. Файласуф – билим ва тажрибаларни таҳлил қилади, ўз қарашларини асослайди;

5. Тажрибали яқин дўст – ўқувчилар олдидаги тўсиқ ва муаммоларни бартараф этишга ёрдам беради.

ТАЪЛИМ СИФАТИНИ ЎЗГАРТИРИШДА ЎҚИТУВЧИНИНГ РОЛИ

6. Тадқиқотчи – новатор-янгилик яратувчи-мунзам равишда ўз устида ишлайди, янги ғоялар яратади, татбиқ этади.

7. Ўқув жараёнини раҳбари ва уни рағбатлантирувчи – мақсадга етиш воситалари, истиқболини назарда тутади, ўқитиш услубларини танлайди, ўқувчиларни ўқишга ўргатади, ижодий ёндашади.

8. Ўзаро таъсир кўрсатувчи – жамоа бўлиб ишлай олади ва ишлашга ўргатади.

9. Маслаҳатчи – шахсий намунасини ўргатади

ТАЪЛИМ СИФАТИНИ ЎЗГАРТИРИШДА ЎҚИТУВЧИНИНГ РОЛИ

10. Тарбиячи – ўқувчиларга жисмонан, ақлий ва маънавий томондан ривожланишларига ёрдам беради.

11. Психолог – ўзини яхши билади ва тушунади.

12. Ўзгаришларга йўналтирувчи – ўқувчиларни ҳаётий кўникмаларини яхшилашга ёрдам беради.

13. Маълумотларни тақсимловчи – ўқувчиларга асосий янги маълумотларни етказди ва амалиётга татбиқ этишга ўргатади.

ЎҚИТУВЧИ – ЯНГИЛИК КИРИТУВЧИ

- ❖ Янгиликларни айниқса ўзга давлатлардан кириб келаётганларини фарқлайди ва тушуниб етади;
- ❖ Янгиликларни таҳлил қила олишга лаёқатли;
- ❖ Янгиликларни турли хил вазиятларда қўллай олади ва камчиликларини тўғрилайди;
- ❖ Ўз педагогик амалиётида янгиликлардан ижодкорона фойдалана олишга лаёқатли.

**КАТТАЛАРНИ
ЎЎҚИТИШ ВА
ЎРГАТИШНИНГ
МОЎХИЯТИ**

**Ўурмат
қилиш ва
хавфсизлик
муҳити**

**Ўқиш –
маъсулият,
фаоллик**

**Тажрибадан
ўрганиш**

**Рефлексия
ва қайта
алоқа**

**Тажрибани
синаб
кўриш ва
танқид**

**Мазмундан
келиб чиқиб-
долзарб
мақсадни
белгилаш
(мотивация
асосида)**

Ўрганиш

**Эмоциянинг
таъсири**

“КОМПЕТЕНЦИЯ” ТУШУНЧАСИ ВА УНИНГ ТУРЛАРИ

Компетенция — соҳага оид билим, кўникма, малака, қарашлар мажмуи, шахсинг қадрияти ва сифатлари, квалификациянинг намоён бўлиши ёки таъсир кўрсатиш қобилияти.

ШАХСИЙ

КАСБИЙ

**КОМПЕТЕНЦИЯ
ТУРЛАРИ**

МАХСУС

**УМУМ-
МАДАНИЙ**

**КАСБИЙ
КОМПЕТЕНЦИЯ**

КАСБИЙ КОМПЕТЕНЦИЯНИНГ ШАКЛЛАНИШ БОСҚИЧЛАРИ:

1. Ўз-ўзини таҳлил қилиш ва зарур нарсаларни англаш;
2. Ўзини ривожлантиришни режалаштириш мақсад, вазифа белгилаш;
3. Ўзини намоён этиш ва камчиликларини тузатиш.

The diagram features a central blue text 'ШАХСИЙ КОМПЕ-ТЕНЦИЯ' surrounded by eight overlapping white circles, each containing a competency in Cyrillic. The circles are arranged in a ring, with some overlapping each other. The background is a soft-focus image of a tree trunk and pink blossoms.

ШАХСИЙ КОМПЕ- ТЕНЦИЯ

**Фаоллик
ва
ташаббус-
корлик**

Етакчилик

**Соғлом
турмуш
тарзига
амал
қилиш**

**Мосла-
шувчанлик**

**Масъули-
ятлилик**

Ишчанлик

**Инсон-
парварлик**

**Мулоқот-
чанлик**

**Бағри-
кенглик**

```
graph TD; A[УМУММАДАНИЙ КОМПЕТЕНТЛИК] --- B[ ]; A --- C[ ]; A --- D[ ]; A --- E[ ]; A --- F[ ]; A --- G[ ]
```

УМУММАДАНИЙ КОМПЕТЕНТЛИК

**анига до
с метод
билиш**

**АЪЛИМН
ҚАЛАШТИ**

**қувчила
ёжини б**

Турли ёш сияятлар билиш

КВАЛИФИКАЦИЯ ВА КОМПЕТЕНЦИЯНИНГ ЎЗARO МУНОСАБАТИ

Квалификация — потенциал фаолиятда билим ва кўникманинг намоён бўлиш.

Компетенция — билим, кўникма, малака, қадрият, бошқа шахсий сифатлар, ижобий натижаларни фаолиятда кўриниши.

КОМПЕТЕНЦИЯ ҚҰРИНИШЛАРИ

Умумий – турли хил ҳолатларда
қўллаш мумкин.

Махсус – касбий фаолиятда
бажариш лозим бўлган
ҳаракатлар.

ДИДАКТИК КОМПЕТЕНЦІЯ

Ўқитиш муҳитини яратиш

Мавзу мазмунини ёритишни режалаштириш

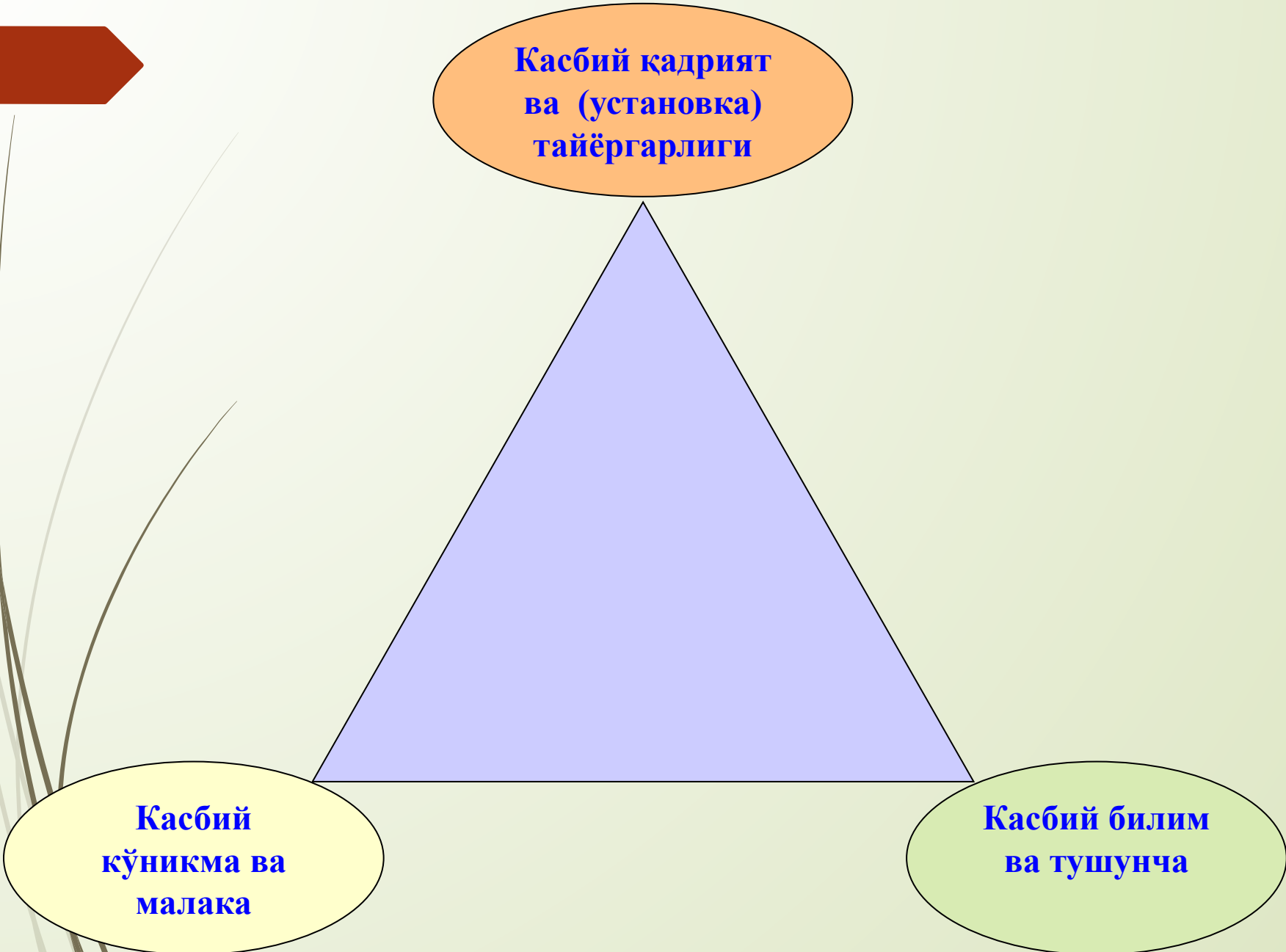
Ўқув жараёни бошқариш

**Ўқувчиларнинг ютуқлари ва
ривожланишларини баҳолаш**

**Ўқувчиларга мотивация бериш ва ёрдам
кўрсатиш**

**Ўқувчилар билимини англаш ва уларни
ривожлантириш**

КАСБИЙ КОМПЕТЕНЦИЯ МОДЕЛИ

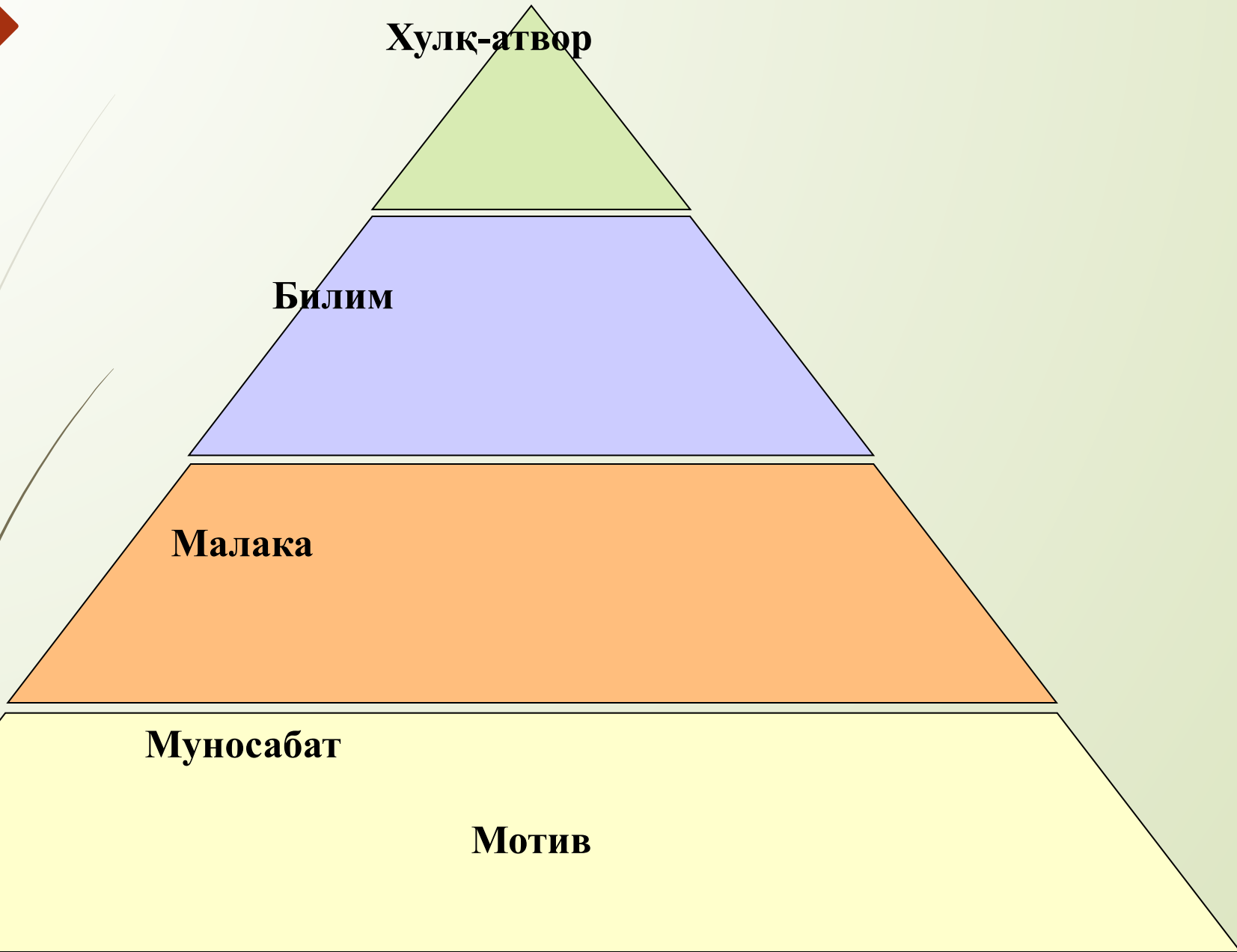
The diagram illustrates the Professional Competence Model. It features a central light blue triangle. At the top vertex of the triangle is an orange oval containing the text 'Касбий қадрият ва (установка) тайёргарлиги'. At the bottom-left vertex is a yellow oval containing 'Касбий кўникма ва малака'. At the bottom-right vertex is a light green oval containing 'Касбий билим ва тушунча'. A red arrow points from the left edge towards the top-left corner of the triangle. On the far left, there are several thin, curved lines representing grass or reeds.

**Касбий қадрият
ва (установка)
тайёргарлиги**

**Касбий
кўникма ва
малака**

**Касбий билим
ва тушунча**

ЎҚИТУВЧИНИНГ КОМПЕТЕНЦИЯ ПИРАМИДАСИ

**ЭЪТИБОРИНГИЗ
УЧУН РАХМАТ!**